

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند رحمتگر مهربان

أَتَى أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾

فولادوند: [هان] امر خدا در رسیدن پس در آن شتاب مکنید او منزّه و فراتر است از آنچه [با وی] شریک می‌سازند

مکارم: فرمان خدا (دائر به مجازات مشرکان و مجرمان) فرا رسیده است برای آن عجله نکنید منزّه و برتر است خداوند از اینکه شریک برای او قائل میشوند.

يُنزِلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾

فولادوند: فرشتگان را با روح به فرمان خود بر هر کس از بندگانش که بخواهد نازل می‌کند که بیم دهید که معبودی جز من نیست پس از من پروا کنید

مکارم: فرشتگان را با روح الهی به فرمانش بر هر کس از بندگانش بخواهد نازل میکند (و به آنها دستور میدهد) که مردم را انداز کنید (و بگوئید) معبودی جز من نیست بنابراین از مخالفت (دستور) من بپرهیزید.

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾

فولادوند: آسمانها و زمین را به حق آفریده است او فراتر است از آنچه [با وی] شریک می‌گردانند

مکارم: آسمانها و زمین را به حق آفرید، او برتر است از اینکه شریک برای او می‌سازند

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾

فولادوند: انسان را از نطفه‌ای آفریده است آنگاه ستیزه‌جویی آشکار است

مکارم: انسان را از نطفه بیارزشی خلق کرد و سرانجام او موجودی فصیح و مدافع آشکار از خویشتن گردید.

وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾

فولادوند: و چارپایان را برای شما آفرید در آنها برای شما [وسیله] گرمی و سودهایی است و از آنها می‌خورید

مکارم: و چهار پایان را آفرید در حالی که برای شما در آنها وسیله پوشش و منافع دیگر است و از گوشت آنها می‌خورید.

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

فولادوند: و در آنها برای شما زیبایی است آنگاه که [آنها را] از چراگاه برمی‌گردانید و هنگامی که [آنها را] به چراگاه می‌برید

مکارم: و در آنها برای شما زینت و شکوه است به هنگامی که به استراحتگاه شان باز می‌گردانید و هنگامی که (صبحگاهان) آنها را به صحرا می‌فرستید.

وَتَحْمِلُ أُنْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بِالْغَيْهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَوُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾

فولادوند: و بارهای شما را به شهری می‌برد که جز با مشقت بدن نمی‌توانستید برسید قطعا پروردگار شما رؤوف و مهربان است

مکارم: آنها بارهای سنگین شما را به شهری که جز با مشقت زیاد به آن نرسید حمل میکنند چرا که پروردگارتان رؤوف و رحیم است.

وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

فولادوند: و اسبان و استران و خران را [آفرید] تا بر آنها سوار شوید و [برای شما] تجملی [باشد] و آنچه را نمی‌دانید می‌آفریند **مکارم:** (و همچنین) اسبها و استرها و الاغها را آفرید تا بر آنها سوار شوید و هم مایه زینت شما باشد و چیزها (وسائل نقلیه دیگری) می‌آفریند که شما نمی‌دانید!

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾

فولادوند: و نمودن راه راست بر عهده خداست و برخی از آن [راهها] کژ است و اگر [خدا] می‌خواست مسلما همه شما را هدایت می‌کرد

مکارم: و بر خداست که راه است را به بندگان نشان دهد، اما بعضی از راهها بیراهه است و اگر خدا بخواهد همه شما را (به اجبار) هدایت می‌کند (ولی اجبار سودی ندارد).

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾

فولادوند: اوست کسی که از آسمان آبی فرود آورد که [آب] آشامیدنی شما از آن است و رویدنی [هایی] که [رمه‌های خود را] در آن می‌چرانید [نیز] از آن است

مکارم: او کسی است که از آسمان آبی فرستاد که شرب شما از آن است، و گیاهان و درختان که حیوانات خود را در آن به چرا می‌برند نیز از آن است.

يُنَبِّئُكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾

فولادوند: به وسیله آن کشت و زیتون و درختان خرما و انگور و از هر گونه محصولات [دیگر] برای شما می‌رویاند قطعا در اینها برای مردمی که اندیشه می‌کنند نشانه‌ای است

مکارم: خداوند با آن (آب باران) برای شما زراعت و زیتون و نخل و انگور می‌رویاند، و از همه میوه‌ها، مسلما در این نشانه روشنی است برای گروهی که تفکر می‌کنند

وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

فولادوند: و شب و روز و خورشید و ماه را برای شما رام گردانید و ستارگان به فرمان او مسخر شده‌اند مسلماً در این [امور] برای مردمی که تعقل می‌کنند نشانه‌هاست

مکارم: او شب و روز و خورشید و ماه را مسخر شما ساخت، و نیز ستارگان به فرمان او مسخر شمایند، در این نشانه‌هایی است (از عظمت خدا) برای گروهی که عقل خود را بکار می‌گیرند.

وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾

فولادوند: و [همچنین] آنچه را در زمین به رنگهای گوناگون برای شما پدید آورد [مسخر شما ساخت] بی‌تردید در این [امور] برای مردمی که پند می‌گیرند نشانه‌ای است

مکارم: (علاوه بر این) مخلوقاتی را که در زمین آفریده نیز مسخر (فرمان شما) ساخت، مخلوقاتی با رنگهای مختلف در این نشانه روشنی است برای گروهی که متذکر می‌شوند.

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاجِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

فولادوند: و اوست کسی که دریا را مسخر گردانید تا از آن گوشت تازه بخورید و پیرایه‌ای که آن را می‌پوشید از آن بیرون آورید و کشتیها را در آن شکافنده [آب] می‌بینی و تا از فضل او بجوید و باشد که شما شکر گزارید

مکارم: او کسی است که دریا را مسخر (شما) ساخت تا از آن گوشت تازه بخورید و وسائل زینتی برای پوشش از آن استخراج نمائید، و کشتیها را می‌بینید که سینه دریا را می‌شکافند تا شما (به تجارت پردازید) و از فضل خدا بهره گیرید، شاید شکر نعمتهای او را بجا آورید.

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

فولادوند: و در زمین کوههایی استوار افکند تا شما را نجنباند و رودها و راهها [قرار داد] تا شما راه خود را پیدا کنید **مکارم:** و در زمین کوه‌های ثابت و محکمی افکند تا لرزش آنها نسبت به شما بگیرد، و نهرها ایجاد کرد، و راههایی تا هدایت شوید.

وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾

فولادوند: و نشانه‌هایی [دیگر نیز قرار داد] و آنان به وسیله ستاره [قطبی] راه‌یابی می‌کنند **مکارم:** و (نیز) علاماتی قرار داد و (شب هنگام) آنها بوسیله ستارگان هدایت می‌شوند.

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾

فولادوند: پس آیا کسی که می‌آفریند چون کسی است که نمی‌آفریند آیا پند نمی‌گیرید

مکارم: آیا کسی که می‌آفریند همچون کسی است که نمی‌آفریند؟ آیا متذکر نمی‌شوید!!

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾

فولادوند: و اگر نعمت [های] خدا را شماره کنید آن را نمی‌توانید بشمارید قطعا خدا آمرزنده مهربان است

مکارم: و اگر نعمتهای خدا را بشمارید هرگز نمی‌توانید آنرا احصا کنید، خداوند غفور و رحیم است.

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾

فولادوند: و خدا آنچه را که پنهان می‌دارید و آنچه را که آشکار می‌سازید می‌داند

مکارم: خداوند آنچه را پنهان میدارید و آنچه را آشکار می‌سازید می‌داند.

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾

فولادوند: و کسانی را که جز خدا می‌خوانند چیزی نمی‌آفرینند در حالی که خود آفریده می‌شوند

مکارم: معبودهائی را که غیر از خدا می‌خوانند چیزی را خلق نمی‌کنند بلکه خودشان هم مخلوقند.

أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾

فولادوند: مردگانند نه زندگان و نمی‌دانند کی برانگیخته خواهند شد

مکارم: آنها موجودات مرده‌ای هستند که هرگز استعداد حیات ندارند، و نمی‌دانند در چه زمانی عبادت کنندگان‌شان محشور

می‌شوند.

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾

فولادوند: معبود شما معبودی است یگانه پس کسانی که به آخرت ایمان ندارند دل‌هایشان انکارکننده [حق] است و خودشان

متکبرند

مکارم: معبود شما خداوند یگانه است، اما آنها که به آخرت ایمان ندارند دل‌هایشان حق را انکار می‌کند، و مستکبرند.

لَا جْرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾

فولادوند: شك نیست که خداوند آنچه را پنهان می‌دارند و آنچه را آشکار می‌سازند می‌داند و او گردنکشان را دوست نمی‌دارد

مکارم: قطعا خداوند از آنچه پنهان می‌دارند و آنچه آشکار می‌سازند با خیر است او مستکبران را دوست نمی‌دارد.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَآذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

فولادوند: و چون به آنان گفته شود پروردگارتان چه چیز نازل کرده است می‌گویند افسانه‌های پیشینیان است

مکارم: و هنگامی که به آنها گفته شود پروردگار شما چه نازل کرده است! می‌گویند اینها (وحی الهی نیست) همان افسانه‌های دروغین پیشینیان است.

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٢٥﴾

فولادوند: تا روز قیامت بار گناهان خود را تمام بردارند و [نیز] بخشی از بار گناهان کسانی را که ندانسته آنان را گمراه می‌کنند آگاه باشید چه بد باری را می‌کشند

مکارم: آنها باید روز قیامت بار گناهان خود را بطور کامل بر دوش کشند، و هم سهمی از گناهان کسانی را که بخاطر جهل گمراهشان ساختند، بدانید آنها بار سنگین بدی بر دوش می‌کشند.

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

فولادوند: پیش از آنان کسانی بودند که مکر کردند و [لی] خدا از پایه بر بنیانشان زد در نتیجه از بالای سرشان سقف بر آنان فرو ریخت و از آنجا که حدس نمی‌زدند عذاب به سراغشان آمد

مکارم: کسانی که قبل از ایشان بودند (نیز) از این توطئه‌ها داشتند، ولی خداوند به سراغ شالوده (زندگی) آنها رفت و آنرا از اساس ویران کرد، و سقف بر سرشان از بالا فرو ریخت، و عذاب (الهی) از آنجایی که نمی‌دانستند به سراغشان آمد!

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقِقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾

فولادوند: سپس روز قیامت آنان را رسوا می‌کند و می‌گوید کجا بود آن شریکان من که در باره آنها [با پیامبران] مخالفت می‌کردید کسانی که به آنان علم داده شده است می‌گویند در حقیقت امروز رسوایی و خواری بر کافران است

مکارم: سپس روز قیامت خدا آنها را رسوا می‌سازد، و می‌گوید شریکانی که شما برای من ساختید، و بخاطر آنها با دیگران دشمنی می‌کردید کجا هستند؟ (در این هنگام) عالمان می‌گویند: رسوائی و بدبختی، امروز بر کافران است.

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوْا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

فولادوند: همانان که فرشتگان جانشان را می‌گیرند در حالی که بر خود ستمکار بوده‌اند پس از در تسلیم درمی‌آیند [و می‌گویند] ما هیچ کار بدی نمی‌کردیم آری خدا به آنچه می‌کردید داناست

مکارم: همانها که فرشتگان (قبض ارواح) روحشان را می‌گیرند در حالی که به خود ظلم کرده بودند، در این هنگام آنها تسلیم می‌شوند (و می‌گویند) ما کار بدی انجام نمی‌دادیم، آری خداوند به آنچه انجام می‌دادید عالم است.

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾

فولادوند: پس از درهای دوزخ وارد شوید و در آن همیشه بمانید و حقا که چه بد است جایگاه متکبران

مکارم: اکنون از درهای جهنم وارد شوید در حالی که جاودانه در آن خواهید بود، چه جای بدی است جایگاه مستکبران؟!

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾

فولادوند: و به کسانی که تقوا پیشه کردند گفته شود پروردگارتان چه نازل کرد می گویند خوبی برای کسانی که در این دنیا

نیکی کردند [پاداش] نیکویی است و قطعاً سرای آخرت بهتر است و چه نیکوست سرای پرهیزگاران

مکارم: و هنگامی که پرهیزگاران گفته می‌شد پروردگار شما چه نازل کرده است؟ می‌گفتند: خیر (و سعادت) برای کسانی که

نیکی کردند در این دنیا نیکی است، و سرای آخرت از آنهم بهتر است، و چه خوب است سرای پرهیزگاران.

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

فولادوند: بهشت‌های عدن که در آن داخل می‌شوند رودها از زیر [درختان] آنها روان است در آنجا هر چه بخواهند برای آنان [فراهم]

است خدا این گونه پرهیزگاران را پاداش می‌دهد

مکارم: باغهایی از بهشت جاویدان است که همگی وارد آن می‌شوند، نهرها از زیر آن جریان دارد و هر چه را بخواهند در آنجا

هست!

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾

فولادوند: همان کسانی که فرشتگان جانیشان را در حالی که پاکند می‌ستانند [و به آنان] می‌گویند درود بر شما باد به [پاداش]

آنچه انجام می‌دادید به بهشت درآید

مکارم: همانها که فرشتگان (قبض ارواح) روحشان را می‌گیرند در حالی که پاک و پاکیزه‌اند به آنها می‌گویند سلام بر شما باد، وارد

بهشت شوید بخاطر اعمالی که انجام می‌دادید.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾

فولادوند: آیا [کافران] جز این که فرشتگان [جانستان] به سویشان آیند یا فرمان پروردگارت [دایر بر عذابشان] دررسد انتظاری

می‌برند کسانی که پیش از آنان بودند [نیز] این گونه رفتار کردند و خدا به ایشان ستم نکرد بلکه آنان به خود ستم می‌کردند

مکارم: آیا آنها جز این انتظاری دارند که فرشتگان (قبض ارواح) به سراغشان بیابند یا فرمان پروردگارت (دائر بمجازاتشان) فرا رسد

(آنگاه توبه کنند، که توبه آنها در آن زمان بیاثر است؟ آری) آنها که پیش از ایشان بودند نیز چنین کردند، خداوند به آنها ستم نکرد، ولی آنان به خویشتن ستم نمودند.

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٤﴾

فولادوند: پس [کیفر] بدیهایی که کردند به آنان رسید و آنچه مسخره‌اش می‌کردند آنان را فرا گرفت
مکارم: و سرانجام سیئات اعمالشان به آنها رسید و آنچه را استهزا می‌کردند (از وعده‌های عذاب) بر آنها وارد شد.

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾

فولادوند: و کسانی که شرک ورزیدند گفتند اگر خدا می‌خواست نه ما و نه پدرانمان هیچ چیزی را غیر از او نمی‌پرستیدیم و بدون

[حکم] او چیزی را حرام نمی‌شمردیم پیش از آنان [نیز] چنین رفتار کردند و [ولی] آیا جز ابلاغ آشکار بر پیامبران [وظیفه‌ای] است

مکارم: مشرکان گفتند: اگر خدا می‌خواست نه ما، و نه پدران ما غیر او را عبادت نمی‌کردند و چیزی را بدون اجازه او تحریم

نمی‌نمودیم (آری) آنها که قبل از ایشان بودند نیز همین کارها را انجام دادند، ولی آیا پیامبران وظیفه‌ای جز ابلاغ آشکار دارند؟!

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿٣٦﴾

فولادوند: و در حقیقت در میان هر امتی فرستاده‌ای برانگیختیم [تا بگوید] خدا را بپرستید و از طاغوت [=فریبگر] بپرهیزید پس از

ایشان کسی است که خدا [او را] هدایت کرده و از ایشان کسی است که گمراهی بر او سزاوار است بنابراین در زمین بگردید و

بینید فرجام تکذیب‌کنندگان چگونه بوده است

مکارم: ما در هر امتی رسولی فرستادیم که خدای یکتا را بپرستید، و از طاغوت اجتناب کنید خداوند گروهی را هدایت کرد، و

گروهی ضلالت و گمراهی دامانشانرا گرفت پس در روی زمین سیر کنید و بینید عاقبت تکذیب‌کنندگان چگونه بود؟

إِنْ تَحَرَّصَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾

فولادوند: اگر [چه] بر هدایت آنان حرص ورزی ولی خدا کسی را که فرو گذاشته است هدایت نمی‌کند و برای ایشان

یاری‌کنندگانی نیست

مکارم: هر قدر بر هدایت آنها حریص باشی (سودی ندارد) چرا که خداوند کسی را که گمراه ساخت هدایت نمی‌کند و یاورانی

نخواهند داشت.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

﴿٣٨﴾

فولادوند: و با سخت‌ترین سوگندهایشان بخدا سوگند یاد کردند که خدا کسی را که می‌میرد بر نخواهد انگیخت آری [انجام] این وعده بر او حق است لیکن بیشتر مردم نمی‌دانند

مکارم: آنها مؤکدا سوگند یاد کردند که خدا آنها را که می‌میرند هرگز مبعوث نمی‌کند، آری این وعده قطعی خدا است (که همه مردگانرا به زندگی باز می‌گرداند) ولی اکثر مردم نمی‌دانند.

لَيْبِنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَيَلْعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ ﴿٣٩﴾

فولادوند: تا [خدا] آنچه را در [مورد] آن اختلاف دارند برای آنان توضیح دهد و تا کسانی که کافر شده‌اند بدانند که آنها خود دروغ می‌گفته‌اند

مکارم: هدف اینست که آنچه را در آن اختلاف داشتند برای آنها روشن سازد تا کسانی که منکر شدند بدانند دروغ می‌گفتند.

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾

فولادوند: ما وقتی چیزی را اراده کنیم همین قدر به آن می‌گوییم باش بی‌درنگ موجود می‌شود

مکارم: (معاد برای ما مشکل نیست چرا که) هنگامی که چیزی را اراده می‌کنیم فقط به آن می‌گوییم موجود باش، بلافاصله موجود می‌شود!

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَآ جَزَاءَ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

فولادوند: و کسانی که پس از ستم‌دیدگی در راه خدا هجرت کرده‌اند در این دنیا جای نیکویی به آنان می‌دهیم و اگر بدانند قطعا پاداش آخرت بزرگتر خواهد بود

مکارم: آنها که مورد ستم واقع شدند سپس برای خدا هجرت کردند در این دنیا جایگاه (و مقام) خوبی به آنها می‌دهیم و پاداش آخرت، اگر بدانند، از آنهم بزرگتر است.

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

فولادوند: همانان که صبر نمودند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند

مکارم: آنها کسانی هستند که صبر و استقامت پیشه کردند و تنها توکلشان بر پروردگارشان است.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

فولادوند: و پیش از تو [هم] جز مردانی که بدیشان وحی می‌کردیم گسیل نداشتیم پس اگر نمی‌دانید از پژوهندگان کتابهای آسمانی جویا شوید

مکارم: ما پیش از تو جز مردانی که به آنها وحی می‌کردیم نفرستادیم، اگر نمی‌دانید از اهل اطلاع سؤال کنید.

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

فولادوند: [زیرا آنان را] با دلایل آشکار و نوشته‌ها [فرستادیم] و این قرآن را به سوی تو فرود آوردیم تا برای مردم آنچه را به سوی ایشان نازل شده است توضیح دهی و امید که آنان بیندیشند

مکارم: (از آنها که آگاهند) از دلائل روشن و کتب (پیامبران پیشین) و ما این ذکر (قرآن) را بر تو نازل کردیم تا آنچه به سوی مردم نازل شده است برای آنها تبیین کنی، شاید اندیشه کنند.

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾

فولادوند: آیا کسانی که تدبیرهای بد می‌اندیشند ایمن شدند از اینکه خدا آنان را در زمین فرو ببرد یا از جایی که حدس نمی‌زنند عذاب برایشان بیاید

مکارم: آیا توطئه‌گران از این عذاب الهی ایمن گشتند که ممکن است خدا آنها را در زمین فرو برد و یا مجازات (حق) از آنجا که انتظارش را ندارند به سراغشان بیاید.

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلُبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾

فولادوند: یا در حال رفت و آمدشان [گریبان] آنان را بگیرد و کاری از دستشان برنیاید

مکارم: یا به هنگامی که (برای کسب مال و ثروت فزونت) در رفت آمدند دامانشانرا بگیرد در حالی که قادر به فرار نیستند.

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾

فولادوند: یا آنان را در حالی که وحشت‌زده‌اند فرو گیرد همانا پروردگار شما رؤوف و مهربان است

مکارم: یا بطور تدریجی با هشدارهای خوفانگیز آنها را گرفتار سازد چرا که پروردگار رؤوف و رحیم است.

أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَيِّئُ ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾

فولادوند: آیا به چیزهایی که خدا آفریده است ننگریسته‌اند که [چگونه] سایه‌هایشان از راست و [از جوانب] چپ می‌گردد و برای خدا در حال فروتنی سر بر خاک می‌سایند

مکارم: آیا آنها مخلوقات خدا را ندیدند که چگونه سایه‌هایشان از راست و چپ حرکت دارند و با خضوع برای خدا سجده می‌کنند!

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾

فولادوند: و آنچه در آسمانها و آنچه در زمین از جنبنندگان و فرشتگان است برای خدا سجده می‌کنند و تکبر نمی‌ورزند

مکارم: (نه تنها سایه‌ها بلکه) تمام آنچه در آسمانها و در زمین از جنبنندگان وجود دارد و همچنین فرشتگان، برای خدا سجده

می‌کنند و هیچگونه تکبری ندارند.

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾

فولادوند: از پروردگارشان که حاکم بر آنهاست می‌ترسند و آنچه را مامورند انجام می‌دهند.

مکارم: آنها از (مخالفت) پروردگارشان که حاکم بر آنهاست می‌ترسند، و آنچه را ماموریت دارند انجام می‌دهند.

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٥١﴾

فولادوند: و خدا فرمود دو معبود برای خود مگیرید جز این نیست که او خدایی یگانه است پس تنها از من بترسید

مکارم: و خداوند فرمان داده دو معبود انتخاب نکنید، معبود (شما) تنها یکی است، تنها از (کیفر) من بترسید.

وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾

فولادوند: و آنچه در آسمانها و زمین است از آن اوست و آیین پایدار [نیز] از آن اوست پس آیا از غیر خدا پروا دارید

مکارم: آنچه در آسمانها و زمین است از آن او است، و همواره دین (و قوانین دینی) از او می‌باشد و آیا از غیر او می‌ترسید؟!

وَمَا بِكُمْ مِّنْ نُّعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ ﴿٥٣﴾

فولادوند: و هر نعمتی که دارید از خداست سپس چون آسیبی به شما رسد به سوی او روی می‌آورید [و می‌نالید]

مکارم: آنچه از نعمتها دارید همه از ناحیه خداست، سپس هنگامی که ناراحتیها به شما می‌رسد او را می‌خوانید.

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

فولادوند: و چون آن آسیب را از شما برطرف کرد آنگاه گروهی از شما به پروردگارشان شرک می‌ورزند

مکارم: و هنگامی که ناراحتی و رنج را از شما برطرف ساخت گروهی از شما برای پروردگارشان شریک قائل می‌شوند.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

فولادوند: [بگذار] تا آنچه را به ایشان عطا کرده‌ایم ناسپاسی کنند اکنون برخوردار شوید و [لی] زودا که بدانید

مکارم: [بگذار] نعمتهائی را که به آنها داده‌ایم کفران کنند و چند روزی (از این متاع دنیا) بهره گیرند، اما بزودی خواهید دانست

(سرانجام کارتان به کجا خواهد کشید.

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

فولادوند: و از آنچه به ایشان روزی دادیم نصیبی برای آن [خدایانی] که نمی‌دانند [چیست] می‌نهند به خدا سوگند که از آنچه به

دروغ برمی‌بافتید حتما سؤال خواهید شد

مکارم: آنان برای بتنهائی که هیچگونه سود و زبانی از آنها سراغ ندارند سهمی از آنچه به آنان روزی داده‌ایم قرار می‌دهند، به خدا

سوگند (در دادگاه قیامت) از این دروغ و تهمت‌ها بازپرسی خواهید شد.

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾

فولادوند: و برای خدا دخترانی می‌پندارند منزّه است او و برای خودشان آنچه را میل دارند [قرار می‌دهند]

مکارم: آنها (در پندار خود) برای خداوند دخترانی قرار می‌دهند، منزّه است او (از اینکه فرزندی داشته باشد) ولی برای خودشان آنچه را میل دارند قائل می‌شوند.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾

فولادوند: و هر گاه یکی از آنان را به دختر مزده آورند چهره‌اش سیاه می‌گردد در حالی که خشم [و اندوه] خود را فرو می‌خورد

مکارم: در حالی که هر گاه به یکی از آنها بشارت دهند دختری نصیب تو شده صورتش (از فرط ناراحتی) سیاه می‌شود، و مملو از خشم می‌گردد!

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

فولادوند: از بدی آنچه بدو بشارت داده شده از قبیله [خود] روی می‌پوشاند آیا او را با خواری نگاه دارد یا در خاک پنهانش کند و چه بد داوری می‌کنند

مکارم: از قوم و قبیله خود بخاطر بشارت بدی که به او داده شده متواری می‌گردد (و نمی‌داند) آیا او را با قبول ننگ نگهدارد، یا در خاک پنهانش کند؟ چه بد حکمی می‌کنند؟!

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السُّوءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾

فولادوند: وصف زشت برای کسانی است که به آخرت ایمان ندارند و بهترین وصف از آن خداست و اوست ارجمند حکیم

مکارم: برای آنها که ایمان به سرای آخرت ندارند صفات زشت است، و برای خدا صفات عالی است و او عزیز و حکیم است.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾

فولادوند: و اگر خداوند مردم را به [سزای] ستمشان مؤاخذه می‌کرد جنبنده‌ای بر روی زمین باقی نمی‌گذاشت لیکن [کیفر] آنان را تا وقتی معین بازپس می‌اندازد و چون اجلشان فرا رسد ساعتی آن را پس و پیش نمی‌توانند افکنند

مکارم: و اگر خداوند مردم را بخاطر ظلمشان مجازات کند جنبنده‌ای را بر پشت زمین باقی نخواهد گذارد!، ولی آنها را تا زمان معینی بتاخیر می‌اندازد، اما هنگامی که اجلشان فرا رسد نه ساعتی تاخیر می‌کنند و نه ساعتی پیشی می‌گیرند.

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَى لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾

فولادوند: و چیزی را که خوش نمی‌دارند برای خدا قرار می‌دهند و زیانشان دروغ‌پردازی می‌کند که [سرانجام] نیکو از آن ایشان است. حقا که آتش برای آنان است و به سوی آن پیش فرستاده خواهند شد.

مکارم: آنها برای خدا چیزهایی قرار می‌دهند که خودشان از آن کراهت دارند (یعنی فرزندان دختر) با اینحال بدروغ می‌گویند سرانجام نیک می‌دارند، ناچار برای آنها آتش است و آنها از پیشگامان (در آتش دوزخ) هستند.

تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

فولادوند: سوگند به خدا که به سوی امتهای پیش از تو [رسولانی] فرستادیم [اما] شیطان اعمالشان را برایشان آراست و امروز [هم] سرپرستشان هموست و برایشان عذابی دردناک است.

مکارم: بخدا سوگند، پیامبرانی به سوی امتهای پیش از تو فرستادیم اما شیطان اعمالشانرا در نظرشان زینت داد، و امروز او ولی و سرپرستشان است، و مجازات دردناک برای آنها است.

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

فولادوند: و ما [این] کتاب را بر تو نازل نکردیم مگر برای اینکه آنچه را در آن اختلاف کرده‌اند برای آنان توضیح دهی و [آن] برای مردمی که ایمان می‌آورند رهنمود و رحمتی است.

مکارم: ما قرآن را بر تو نازل نکردیم مگر برای اینکه آنچه را در آن اختلاف دارند برای آنها تبیین کنی و مایه هدایت و رحمت است برای گروهی که ایمان دارند.

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾

فولادوند: و خدا از آسمان آبی فرود آورد و با آن زمین را پس از پژمردنش زنده گردانید. قطعاً در این [امر] برای مردمی که شنوایی دارند نشانه‌ای است.

مکارم: خداوند از آسمان آبی فرستاد، و زمین را بعد از آنکه مرده بود حیات بخشید در این نشانه روشنی است برای جمعیتی که گوش شنوا دارند!

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُسْقِيَهُمْ مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِن بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾

فولادوند: و در دامها قطعاً برای شما عبرتی است از آنچه در [لابلای] شکم آنهاست از میان سرگین و خون شیری ناب به شما

می‌نوشانیم که برای نوشندگان گواراست

مکارم: و در وجود چهار پایان برای شما (درسهای) عبرتی است، از درون شکم آنها از میان غذاهای هضم شده، و خون، شیر خالص و گوارا به شما می‌نوشانیم!

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

فولادوند: و از میوه درختان خرما و انگور باده مستی‌بخش و خوراکی نیکو برای خود می‌گیرید قطعا در این [ها] برای مردمی که تعقل می‌کنند نشانه‌ای است

مکارم: و از میوه‌های درختان نخل و انگور مسکرات (ناپاک) و روزی خوب و پاکیزه می‌گیرید در این روشنی است برای جمعیتی که اندیشه می‌کنند.

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾

فولادوند: و پروردگار تو به زنبور عسل وحی [=الهام غریزی] کرد که از پاره‌ای کوهها و از برخی درختان و از آنچه داربست [و چفته‌سازی] می‌کنند خانه‌هایی برای خود درست کن

مکارم: پروردگار تو به زنبور عسل وحی (الهام غریزی) فرستاد که از کوهها و درختان و داربست‌هایی که مردم می‌سازند خانه‌هایی برگزین!

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلًّا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾

فولادوند: سپس از همه میوه‌ها بخور و راههای پروردگارت را فرمانبردارانه ببوی [آنگاه] از درون [شکم] آن شهدی که به رنگهای گوناگون است بیرون می‌آید در آن برای مردم درمانی است راستی در این [زندگی زنبوران] برای مردمی که تفکر می‌کنند نشانه [قدرت الهی] است

مکارم: سپس از تمام ثمرات تناول کن، و راههایی را که پروردگارت برای تو تعیین کرده به راحتی بپیمای، از درون شکم آنها نوشیدنی خاصی خارج می‌شود، به رنگهای مختلف، که در آن شفای مردم است در این امر نشانه روشنی است برای جمعیتی که اهل فکرند!

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لَكُمْ لَا يَعْلَمُ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾

فولادوند: و خدا شما را آفرید سپس [جان] شما را می‌گیرد و بعضی از شما تا خوارترین [دوره] سالهای زندگی [فرتوتی] بازگردانده می‌شود به طوری که بعد از [آن همه] دانستن [دیگر] چیزی نمی‌دانند قطعا خدا دانای تواناست

مکارم: خداوند شما را آفرید، سپس شما را می‌میراند، بعضی از شما به سنین بالای عمر می‌رسند، بطوری که بعد از علم و

آگاهی چیزی نخواهند دانست (و همه چیز را فراموش می‌کنند) خداوند عالم و قادر است.

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِّي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾

فولادوند: و خدا بعضی از شما را در روزی بر بعضی دیگر برتری داده است و [لی] کسانی که فزونی یافته‌اند روزی خود را به بندگان خود نمی‌دهند تا در آن با هم مساوی باشند آیا باز نعمت‌خدا را انکار می‌کنند

مکارم: خداوند بعضی از شما را بر بعضی دیگر از نظر روزی برتری داد (چرا که استعدادها و تلاش‌های متفاوت است) اما آنها که برتری داده شده‌اند حاضر نیستند، از روزی خود به بردگان‌شان بدهند و همگی مساوی گردند، آیا آنها نعمت خدا را انکار می‌کنند؟

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

فولادوند: و خدا برای شما از خودتان همسرانی قرار داد و از همسرانتان برای شما پسران و نوادگانی نهاد و از چیزهای پاکیزه به شما روزی بخشید آیا [باز هم] به باطل ایمان می‌آورند و به عمت‌خدا کفر می‌ورزند

مکارم: و خداوند برای شما از جنس خودتان همسرانی قرار داد و برای شما از همسرانتان، فرزندان و نوه‌ها، و از طیبات به شما روزی داد، آیا به باطل ایمان می‌آورند و نعمت خدا را انکار می‌کنند!

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾

فولادوند: و به جای خدا چیزهایی را می‌پرستند که در آسمانها و زمین به هیچ وجه اختیار روزی آنان را ندارند و [به کاری] توانایی ندارند

مکارم: آنها غیر از خدا موجوداتی را می‌پرستند که مالک روزی آنها از آسمانها و زمین نیستند و توانایی بر اینکار را ندارند.

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾

فولادوند: پس برای خدا مثل ننید که خدا می‌داند و شما نمی‌دانید

مکارم: بنابراین برای خدا امثال (و شبیه) قائل نشوید. چرا که خدا می‌داند و شما نمی‌دانید.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّْا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

فولادوند: خدا مثلی می‌زند بنده‌ای است زرخیز که هیچ کاری از او بر نمی‌آید آیا [او] با کسی که به وی از جانب خود روزی نیکو داده‌ایم و او از آن در نهان و آشکار انفاق می‌کند یکسانست سپاس خدای راست [نه] بلکه بیشترشان نمی‌دانند

مکارم: خداوند مثالی زده: برده مملوکی را که قادر بر هیچ چیز نیست، و انسان (با ایمانی) را که رزق نیکو به او بخشیده است، و

او پنهان و آشکار از آنچه خدا به او داده انفاق می‌کند، آیا این دو نفر یکسانند؟ شکر خدا را است، ولی اکثر آنها نمی‌دانند!

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجَّهُهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾

فولادوند: و خدا مثلی [دیگر] می‌زند دو مردند که یکی از آنها لال است و هیچ کاری از او بر نمی‌آید و او سربار خداوندگارش می‌باشد هر جا که او را می‌فرستد خیری به همراه نمی‌آورد آیا او با کسی که به عدالت فرمان می‌دهد و خود بر راه راست است یکسان است

مکارم: و خداوند مثالی (دیگر) زده است: دو نفر را که یکی از آن دو گنگ مادر زاد است و قادر بر هیچ کاری نیست و سربار صاحبش می‌باشد، او را به سراغ هر کاری بفرستند عمل خوبی انجام نمی‌دهد، آیا چنین انسانی با کسی که امر به عدل و داد می‌کند و بر راه راست قرار دارد مساوی است؟

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمَحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾

فولادوند: و نهان آسمانها و زمین از آن خداست و کار قیامت جز مانند يك چشم بر هم زدن یا نزدیکتر [از آن] نیست زیرا خدا بر هر چیزی تواناست

مکارم: غیب آسمانها و زمین از آن خداست (و او همه را میداند) و امر قیامت (به قدری آسان است) درست همانند چشم بر هم زدن، و یا از آن هم نزدیکتر است (چرا که خدا بر هر چیزی توانا است).

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

فولادوند: و خدا شما را از شکم مادرانتان در حالی که چیزی نمی‌دانستید بیرون آورد و برای شما گوش و چشمها و دلها قرار داد باشد که سپاسگزاری کنید

مکارم: و خداوند شما را از شکم مادران خارج نمود در حالی که هیچ نمی‌دانستید، اما برای شما گوش و چشم و عقل قرار داد، تا شکر نعمت او را بجا آورید.

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْ السَّمَاءِ مَا يُمَسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

فولادوند: آیا به سوی پرندگانی که در فضای آسمان رام شده‌اند ننگریسته‌اند جز خدا کسی آنها را نگاه نمی‌دارد راستی در این [قدرت‌نمایی] برای مردمی که ایمان می‌آورند نشانه‌هایی است

مکارم: آیا آنها به پرندگانی که بر فراز آسمان تسخیر شده‌اند نظری فکندند؟ هیچکس جز خدا آنها را نگاه نمی‌دارد، در این نشانه‌هایی است (از عظمت و قدرت خدا) برای کسانی که ایمان دارند.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ يُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ يُيُوتَا تَسْتَخْفُونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾

فولادوند: و خدا برای شما خانه‌هایتان را مایه آرامش قرار داد و از پوست دامها برای شما خانه‌هایی نهاد که آن‌ها را در روز جابجا شدنشان و هنگام ماندنتان سبک می‌یابید و از پشمها و کرکها و موهای آنها وسایل زندگی که تا چندی مورد استفاده است [قرار داد]

مکارم: و خدا برای شما از خانه‌هایتان محل سکونت (و آرامش) قرار داد، و از پوست چهارپایان نیز برای شما خانه‌هایی قرار داد که کوچ کردن و روز اقامتتان به آسانی می‌توانید آنها را جابجا کنید، و از پشم و کرک و موی آنها اثاث و متاع (وسایل مختلف زندگی) تا زمان معینی قرار داد.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُم بَأْسَكُمْ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾

فولادوند: و خدا از آنچه آفریده به سود شما سایه‌هایی فراهم آورده و از کوهها برای شما پناهگاه‌هایی قرار داده و برای شما تن‌پوشه‌هایی مقرر کرده که شما را از گرما [و سرما] حفظ می‌کند و تن‌پوشه‌ها [=زره‌ها]یی که شما را در جنگنان حمایت می‌نماید این گونه وی نعمتش را بر شما تمام می‌گرداند امید که شما [به فرمانش] گردن نهید

مکارم: خداوند از آنچه آفریده سایه‌هایی برای شما قرار داده، و از کوهها پناهگاه‌هایی، و برای شما پیراهن‌هایی آفریده که شما را از گرما (و سرما) حفظ میکند، و پیراهن‌هایی که حافظ شما به هنگام جنگ است، اینگونه نعمتهایش را بر شما کامل میکند تا تسلیم فرمان او شوید.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾

فولادوند: پس اگر روی برگردان شوند بر تو فقط ابلاغ آشکار است

مکارم: (با این همه) اگر روی برتابند (نگران مباش) تو فقط وظیفه ابلاغ آشکار داری.

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾

فولادوند: نعمت خدا را می‌شناسند اما باز هم منکر آن می‌شوند و بیشترشان کافرند

مکارم: (ولی) آنها نعمت خدا را می‌شناسند سپس آن را انکار میکنند و اکثرشان کافرند.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾

فولادوند: و [یاد کن] روزی را که از هر امتی گواهی برمی‌انگیزیم سپس به کسانی که کافر شده‌اند رخصت داده نمی‌شود و آنان مورد بخشش قرار نخواهند گرفت

مکارم: بخاطر بیاورید روزی را که از هر امتی گواهی بر آنها مبعوث می‌کنیم، سپس به کافران اجازه (سخن گفتن) داده نمی‌شود (چرا که دست و پا و گوش و چشم حتی پوست تن آنها گواهی می‌دهند) و توانائی بر رضایت طلبیدن (و تقاضای) عفو ندارند.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفِّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾

فولادوند: و چون کسانی که ستم کرده‌اند عذاب را ببینند [شکنجه] آنان کاسته نمی‌گردد و مهلت نمی‌یابند.
مکارم: هنگامی که ظالمان عذاب را ببینند نه به آنها تخفیف داده می‌شود، و نه مهلت.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِن دُونِكَ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾

فولادوند: و چون کسانی که شرك ورزیدند شریکان خود را ببینند می‌گویند پروردگارا اینها بودند آن شریکانی که ما به جای تو می‌خواندیم و [لی شریکان] قول آنان را رد می‌کنند که شما جدا دروغگویانید

مکارم: و هنگامی که مشرکان معبودهائی را که شریک خدا قرار دادند می‌بینند می‌گویند پروردگارا اینها شریکانی است که ما بجای تو آنها را می‌خواندیم، در این هنگام معبودان به آنها می‌گویند شما دروغگو هستید.

وَأَلْقَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَامَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

فولادوند: و آن روز در برابر خدا از در تسلیم درآیند و آنچه را که برمی‌بافتند بر باد می‌رود

مکارم: و در آن روز همگی در پیشگاه خدا اظهار تسلیم می‌کنند، و تمام آنچه را دروغ می‌بستند گم و نابود می‌شود!

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

فولادوند: کسانی که کفر ورزیدند و از راه خدا باز داشتند به [سزای] آنکه فساد می‌کردند عذابی بر عذابشان می‌افزاییم
مکارم: آنها که کافر شدند و (مردم را) از راه خدا باز داشتند عذابی بر عذابشان بخاطر فسادی که می‌کردند می‌افزاییم.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾

فولادوند: و [به یاد آور] روزی را که در هر امتی گواهی از خودشان برایشان برانگیزیم و تو را [هم] بر این [امت] گواه آوریم و این کتاب را که روشنگر هر چیزی است و برای مسلمانان رهنمود و رحمت و بشارتگری است بر تو نازل کردیم

مکارم: بیاد آورید روزی را که از هر امتی گواهی از خودشان بر آنها مبعوث می‌کنیم، و تو را گواه آنها قرار می‌دهیم، و ما این کتاب (آسمانی) را بر تو نازل کردیم که بیانگر همه چیز است، و مایه هدایت و رحمت و بشارت برای مسلمانان است.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾

فولادوند: در حقیقت خدا به دادگری و نیکوکاری و بخشش به خویشاوندان فرمان می‌دهد و از کار زشت و ناپسند و ستم باز می‌دارد به شما اندرز می‌دهد باشد که پند گیرید

مکارم: خداوند فرمان به عدل و احسان و بخشش به نزدیکان می‌دهد، و از فحشاء و منکر و ظلم و ستم نهی میکند، خداوند به شما اندرز میدهد شاید متذکر شوید.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾

فولادوند: و چون با خدا پیمان بستید به پیمان خود وفا کنید و سوگندهای [خود را] پس از استوار کردن آنها مشکنید با اینکه خدا را بر خود ضامن [و گواه] قرار داده‌اید زیرا خدا آنچه را انجام می‌دهید می‌داند

مکارم: هنگامی که با خدا عهد بستید به عهد او وفا کنید، و سوگندهایتان را بعد از تاکید نشکنید در حالی که خدا را کفیل و ضامن بر (سوگند) خود قرار داده‌اید، خداوند از آنچه انجام می‌دهید آگاه است.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾

فولادوند: و مانند آن [زنی] که رشته خود را پس از محکم بافتن [یکی یکی] از هم می‌گسست مباحثید که سوگندهای خود را میان خویش وسیله [فرب و] ثقلب سازید [به خیال این] که گروهی از گروه دیگر [در داشتن امکانات] افزونترند جز این نیست که خدا شما را بدین وسیله می‌آزماید و روز قیامت در آنچه اختلاف می‌کردید قطعا برای شما توضیح خواهد داد

مکارم: همانند آن زن (سبک مغز) نباشید که پشمهای تابیده خود را پس از استحکام و، میتابید، در حالی که سوگند (و پیمان) خود را وسیله خیانت و فساد قرار می‌دهید، بخاطر اینکه گروهی جمعیتشان از گروه دیگر بیشتر است (و کثرت دشمن را بهانه‌ای برای شکستن بیعت با پیامبر خدا می‌شمرد) خدا میخواهد شما را با این وسیله آزمایش کند و روز قیامت آنچه را در آن اختلاف داشتید برای شما روشن می‌سازد.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

فولادوند: و اگر خدا می‌خواست قطعا شما را امتی واحد قرار می‌داد ولی هر که را بخواهد بیراه و هر که را بخواهد هدایت می‌کند و از آنچه انجام می‌دادید حتما سؤال خواهید شد

مکارم: و اگر خدا می‌خواست همه شما را امت واحدی قرار میداد (همه را به اجبار وادار به ایمان میکرد، اما اجبار چه سودی دارد؟)

ولی خدا هر کس را بخواهد (و مستحق ببیند) گمراه و هر کس را بخواهد (و لایق بداند) هدایت میکند، و شما از آنچه انجام میدادید بازپرسی خواهید شد.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾

فولادوند: و زنهار سوگندهای خود را دستاویز تقلب میان خود قرار مدهید تا گامی بعد از استواریش بلغزد و شما به [سزای] آنکه [مردم را] از راه خدا باز داشته‌اید دچار شکنجه شوید و برای شما عذابی بزرگ باشد

مکارم: سوگندهای خود را وسیله تقلب و خیانت در میان خود قرار ندهید، مبادا گامهای ثابت (بر ایمان) متزلزل گردد، و بخاطر بازداشتن (مردم) از راه خدا آثار سوء آنرا بچشید و برای شما عذاب عظیم خواهد بود.

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾

فولادوند: و پیمان خدا را به بهای ناچیزی مفروشید زیرا آنچه نزد خداست اگر بدانید همان برای شما بهتر است
مکارم: (هرگز) پیمان الهی را با بهای کمی مبادله نکنید (و هر بهائی در برابر آن ناچیز است) آنچه نزد خدا است برای شما بهتر است اگر بدانید.

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

فولادوند: آنچه پیش شماست تمام می‌شود و آنچه پیش خداست پایدار است و قطعاً کسانی را که شکیبایی کردند به بهتر از آنچه عمل می‌کردند پاداش خواهیم داد
مکارم: (زیرا) آنچه نزد شما است فانی میشود، اما آنچه نزد خدا است باقی میماند، و کسانی را که صبر استقامت پیشه کنند به بهترین اعمالشان پاداش خواهیم داد.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

فولادوند: هر کس از مرد یا زن کار شایسته کند و مؤمن باشد قطعاً او را با زندگی پاکیزه‌ای حیات [حقیقی] بخشیم و مسلماً به آنان بهتر از آنچه انجام می‌دادند پاداش خواهیم داد
مکارم: هر کس عمل صالح کند، در حالی که مؤمن است، خواه مرد باشد یا زن، به او حیات پاکیزه میبخشیم، و پاداش آنها را به بهترین اعمالی که انجام دادند خواهیم داد.

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾

فولادوند: پس چون قرآن می‌خوانی از شیطان مطرود به خدا پناه بر

مکارم: هنگامی که قرآن می‌خوانی از شر شیطان مطرود شده، به خدا پناه بر.

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾

فولادوند: چرا که او را بر کسانی که ایمان آورده‌اند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند تسلطی نیست

مکارم: چرا که او تسلطی بر کسانی که ایمان دارند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند ندارد.

إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾

فولادوند: تسلط او فقط بر کسانی است که وی را به سرپرستی برمی‌گیرند و بر کسانی که آنها به او [شرك] می‌ورزند

مکارم: تنها تسلط او بر کسانی است که او را به سرپرستی خود برگزیده‌اند و آنها که نسبت به او شرك می‌ورزند (و فرمانش را بجای فرمان خدا لازم الاجرا می‌دانند).

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

فولادوند: و چون حکمی را به جای حکم دیگر بیاوریم و خدا به آنچه به تدریج نازل می‌کند دانایتر است می‌گویند جز این نیست که تو دروغ‌بافی [نه] بلکه بیشتر آنان نمی‌دانند

مکارم: و هنگامی که آیه‌ای را به آیه دیگر تبدیل کنیم (حکمی را نسخ نمائیم) - و خدا بهتر می‌داند چه حکمی را نازل کند - آنها می‌گویند تو افترا می‌بندی اما اکثر آنها (حقیقت) را نمی‌دانند.

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

فولادوند: بگو آن را روح القدس از طرف پروردگارت به حق فرود آورده تا کسانی را که ایمان آورده‌اند استوار گرداند و برای مسلمانان هدایت و بشارتی است

مکارم: بگو، آنرا روح القدس از جانب پروردگارت به حق نازل کرده است، تا افراد با ایمان را ثابت قدم گرداند، و هدایت و بشارتی است برای عموم مسلمین.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٠٣﴾

فولادوند: و نیک می‌دانیم که آنان می‌گویند جز این نیست که بشری به او می‌آموزد [نه چنین نیست زیرا] زبان کسی که [این] نسبت را به او می‌دهند غیر عربی است و این [قرآن] به زبان عربی روشن است

مکارم: ما میدانیم آنها می‌گویند این آیات را بشری به او تعلیم می‌دهد، در حالی که زبان کسی که اینها را به او نسبت می‌دهند عجمی است ولی این (قرآن) زبان عربی آشکار است.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

فولادوند: در حقیقت کسانی که به آیات خدا ایمان ندارند خدا آنان را هدایت نمی‌کند و برایشان عذابی دردناک است

مکارم: کسانی که ایمان به آیات الهی ندارند خداوند آنها را هدایت نمی‌کند و برای آنها عذاب دردناکی است.

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَاذِبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٠٥﴾

فولادوند: تنها کسانی دروغ‌پردازی می‌کنند که به آیات خدا ایمان ندارند و آنان خود دروغ‌گویانند

مکارم: تنها کسانی دروغ می‌گویند که ایمان به آیات خدا ندارند، و دروغ‌گویان واقعی آنها هستند!

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

فولادوند: هر کس پس از ایمان آوردن خود به خدا کفر ورزد [عذابی سخت خواهد داشت] مگر آن کس که مجبور شده و [لی]

قلبش به ایمان اطمینان دارد لیکن هر که سینه‌اش به کفر گشاده گردد خشم خدا بر آنان است و برایشان عذابی بزرگ خواهد بود

مکارم: کسانی که بعد از ایمان کافر شوند - به جز آنها که تحت فشار واقع شده‌اند در حالی که قلبشان آرام با ایمان است - آری

آنها که سینه خود را برای پذیرش کفر گشوده‌اند غضب خدا بر آنها است و عذاب عظیمی در انتظارشان!

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾

فولادوند: زیرا آنان زندگی دنیا را بر آخرت برتری دادند و [هم] اینکه خدا گروه کافران را هدایت نمی‌کند

مکارم: این بخاطر آنست که زندگی دنیا (و پست) را بر آخرت ترجیح دادند، و خداوند افراد بیایمان (و لجوج) را هدایت نمی‌کند.

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْعَاْفُلُونَ ﴿١٠٨﴾

فولادوند: آنان کسانی‌اند که خدا بر دلها و گوش و دیدگانشان مهر نهاده و آنان خود غافلانند

مکارم: آنها کسانی هستند که خدا (بر اثر فزونی گناه) بر قلب و گوش و چشمانشان مهر نهاده (به همین دلیل چیزی

نمی‌فهمند) و غافلان واقعی آنها‌بند.

لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٩﴾

فولادوند: شك نیست که آنها در آخرت همان زیانکارانند

مکارم: و قطعاً آنها در آخرت زیانکارانند.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

﴿١١٠﴾

فولادوند: با این حال پروردگار تو نسبت به کسانی که پس از [آن همه] زجر کشیدن هجرت کرده و سپس جهاد نمودند و صبر

پیشه ساختند پروردگارت [نسبت به آنان] بعد از آن [همه مصایب] قطعاً آمرزنده و مهربان است

مکارم: اما پروردگار تو نسبت به کسانی که بعد از فریب خوردن (به ایمان بازگشته‌اند و) هجرت کردند و جهاد و استقامت در راه خدا به خرج دادند پروردگار تو بعد از انجام این کارها غفور و رحیم است (و آنها را مشمول رحمت می‌سازد).

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾

فولادوند: [یاد کن] روزی را که هر کس می‌آید [و] از خود دفاع می‌کند و هر کس به آنچه کرده بی‌کم و کاست پاداش می‌یابد و بر آنان ستم نمی‌رود

مکارم: به یاد آورید روزی را که هر کس (در فکر خوبستن است و) به دفاع از خود برمی‌خیزد و نتیجه اعمال هر کسی بیکم و کاست به او داده می‌شود و به آنها ظلم نخواهد شد.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾

فولادوند: و خدا شهری را مثل زده است که امن و امان بود [و] روزیش از هر سو فراوان می‌رسید پس [ساکنانش] نعمتهای خدا را ناسپاسی کردند و خدا هم به سزای آنچه انجام می‌دادند طعم گرسنگی و هراس را به [مردم] آن چشاندید
مکارم: خداوند (برای آنها که کفران نعمت می‌کنند) مثلی زده است: منطقه آبادی را که امن و آرام و مطمئن بوده، و همواره روزیش بطور وافر از هر مکانی فرا می‌رسیده، اما نعمت خدا را کفران کردند، و خداوند بخاطر اعمالی که انجام می‌دادند لباس گرسنگی و ترس را در اندامشان پوشانید.

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾

فولادوند: و به یقین فرستاده‌ای از خودشان برایشان آمد اما او را تکذیب کردند پس در حالی که ظالم بودند آنان را عذاب فرو گرفت
مکارم: پیامبری از خود آنها به سراغشان آمد، اما او را تکذیب کردند، و عذاب الهی آنها را فرو گرفت، در حالی که ظالم بودند.

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾

فولادوند: پس از آنچه خدا شما را روزی کرده است حلال [و] پاکیزه بخورید و نعمت‌خدا را اگر تنها او را می‌پرستید شکر گزاری
مکارم: حال که چنین است از آنچه خدا روزیتان کرده است حلال و پاکیزه بخورید، و شکر نعمت خدا را بجای آرید اگر او را می‌پرستید.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَالْحَمَّ الْخَتِيرِ وَمَا أَهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٥﴾

فولادوند: جز این نیست که [خدا] مردار و خون و گوشت‌خوک و آنچه را که نام غیر خدا بر آن برده شده حرام گردانیده است [با این

همه] هر کس که [به خوردن آنها] ناگزیر شود و سرکش و زیاده‌خواه نباشد قطعاً خدا آمرزنده مهربان است
مکارم: خداوند تنها مردار و خون و گوشت خوک و آنچه را با نام غیر خدا سر بریده‌اند بر شما تحریم کرده، اما کسانی که مجبور شوند در حالی که تجاوز و تعدی از حد نمایند (خداوند آنها را مجازات نخواهد کرد) چرا که خدا غفور و رحیم است.

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَتُفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يُفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

فولادوند: و برای آنچه زبان شما به دروغ می‌پردازد مگویید این حلال است و آن حرام تا بر خدا دروغ بندید زیرا کسانی که بر خدا دروغ می‌بندند رستگار نمی‌شوند

مکارم: بخاطر دروغی که زبانهای شما توصیف می‌کند نگوئید این حلال است و آن حرام، تا بر خدا افترا بندید، کسانی که به خدا دروغ می‌بندند رستگار نخواهند شد.

مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾

فولادوند: [ایشان راست] اندک بهره‌ای و [لی] عذابشان پر درد است

مکارم: بهره کمی در این دنیا نصیبشان می‌شود، و عذاب دردناکی در انتظار آنها است.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

فولادوند: و بر کسانی که یهودی شدند آنچه را قبلاً بر تو حکایت کردیم حرام گردانیدیم و ما بر آنان ستم نکردیم بلکه آنها به خود ستم می‌کردند

مکارم: چیزهایی را که قبلاً برای تو شرح دادیم بر یهود تحریم کردیم، ما به آنها ستم نکردیم، اما آنها به خودشان ظلم و ستم کردند.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغُفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾

فولادوند: [با این همه] پروردگار تو نسبت به کسانی که به نادانی مرتکب گناه شده سپس توبه کرده و به صلاح آمده‌اند البته پروردگارت پس از آن آمرزنده مهربان است

مکارم: اما پروردگارت نسبت به آنها که از روی جهل اعمال بد انجام داده‌اند سپس توبه کردند و در مقام جبران بر آمدند، پروردگار تو بعد از آن آمرزنده و مهربان است.

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾

فولادوند: به راستی ابراهیم پیشوایی مطیع خدا [و] حق‌گرای بود و از مشرکان نبود
مکارم: ابراهیم (به تنهایی) يك امت بود مطیع فرمان خدا، و خالی از هر گونه انحراف، و هرگز از مشرکان نبود.

شَاكِرًا لِّلنَّعْمَةِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾

فولادوند: [و] نعمتهای او را شکرگزار بود [خدا] او را برگزید و به راهی راست هدایتش کرد
مکارم: او شکرگزار نعمتهای پروردگار بود، خدا او را برگزید، و به راه راست هدایتش کرد.

وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾

فولادوند: و در دنیا به او نیکویی و [نعمت] دادیم و در آخرت [نیز] از شایستگان خواهد بود
مکارم: و ما در دنیا به او همت نیکو دادیم، و در آخرت از صالحان است.

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعِ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾

فولادوند: سپس به تو وحی کردیم که از آیین ابراهیم حق‌گرای پیروی کن [چرا که] او از مشرکان نبود
مکارم: سپس به تو وحی فرستادیم که از آئین ابراهیم، که خالی از هر گونه انحراف بود و از مشرکان نبود، پیروی کن.

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾

فولادوند: [بزرگداشت] شنبه بر کسانی که در باره آن اختلاف کردند مقرر گردید و قطعاً پروردگارت روز رستاخیز میان آنها در باره چیزی که در مورد آن اختلاف می‌کردند داوری خواهد کرد

مکارم: شنبه (و تحریمهای روز شنبه برای یهود) بعنوان يك مجازات بود که در آنهم اختلاف کردند و پروردگارت روز قیامت در میان آنها در آنچه اختلاف کردند داوری می‌کند.

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾

فولادوند: با حکمت و اندرز نیکو به راه پروردگارت دعوت کن و با آنان به [شیوه‌ای] که نیکوتر است مجادله نما در حقیقت پروردگار تو به [حال] کسی که از راه او منحرف شده دانانتر و او به [حال] راه‌یافتگان [نیز] دانانتر است

مکارم: با حکمت و اندرز نیکو به سوی راه پروردگارت دعوت نما، و با آنها به طریقی که نیکوتر است استدلال و مناظره کن، پروردگار تو از هر کسی بهتر می‌داند چه کسانی از طریق او گمراه شده‌اند و چه کسانی هدایت یافته‌اند.

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِن صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٦﴾

فولادوند: و اگر عقوبت کردید همان گونه که مورد عقوبت قرار گرفته‌اید [متجاوز را] به عقوبت رسانید و اگر صبر کنید البته آن برای

شکیبایان بهتر است

مکارم: و هر گاه خواستید مجازات کنید تنها به مقداری که به شما تعدی شده کیفر دهید. و اگر شکیبائی پیشه کنید اینکار برای

شکیبایان بهتر است.

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾

فولادوند: و صبر کن و صبر تو جز به [توفیق] خدا نیست و بر آنان اندوه مخور و از آنچه نیرنگ می‌کنند دل تنگ مدار

مکارم: صبر کن و صبر تو فقط برای خدا و به توفیق خدا باشد، و بخاطر (کارهای) آنها اندوهگین مباش و دلسرد مشو، و از

توطئه‌های آنها در تنگنا قرار مگیر.

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

فولادوند: در حقیقت خدا با کسانی است که پروا داشته‌اند و [با] کسانی [است] که آنها نیکوکارند

مکارم: خداوند با کسانی است که تقوی پیشه می‌کنند و کسانی که نیکوکارند.

